

Reactie Kennisnetwerk Invasieve Exoten op Wijziging van Besluit natuurbescherming i.v.m. handelsverbod op Aziatische duizendknopen

Het Kennisnetwerk Invasieve Exoten vindt dat het voorgestelde handelsverbod in Aziatische duizendknopen een goede bijdrage kan leveren om de verdere verspreiding van deze soorten tegen te gaan. Verkoop van Aziatische duizendknopen is niet de grootste bron van verspreiding, maar een handelsverbod doet recht aan alle investeringen die gedaan worden om de Aziatische duizendknopen te beheersen en bestrijden om schade die de planten kunnen veroorzaken te voorkomen. En elke potentiële groeiplaats die door dit handelsverbod wordt voorkomen, is een potentiële zorg en investering voor verwijdering minder. Investeringen die hoofdzakelijk met gemeenschapsgeld gefinancierd moeten worden. Sommige onderdelen van het ontwerpbesluit en nota van toelichting roepen bij ons nog vragen op. Onderstaand vindt u de betreffende teksten en onze reactie daarop.

Ontwerpbesluit

Artikel 11.109a (handelsverbod invasieve exoten, niet behorende tot de invasieve uitheemse soorten die zijn aangewezen op grond van artikel 4 van de invasieve-exotenbasisverordening)

Voorstel: regeling handelsverbod uitbreiden tot een 'productie en handelsverbod'. Hiermee wordt voorkomen dat uitgangsmateriaal of geteelde planten (met name *F. compacta*) via particuliere ('stekjesmarkten', internet) of mogelijk nu nog onbekende routes worden verspreid.

Nota van Toelichting

"Planten, of delen of producten daarvan, die zich kunnen voortplanten, van de volgende soorten worden niet verhandeld" gevolgd door de drie Aziatische duizendknopen (Japanse, Sachalinse en bastaardduizendknoop).

Reactie: Kleine worteldelen en de stengelfragmenten kunnen weer uitlopen en uitgroeien tot nieuwe planten. Daardoor kan de voorgestelde tekst geïnterpreteerd worden dat plantendelen die vrijkomen bij beheersing of bestrijding niet meer afgevoerd mogen worden voor verwerking, omdat dat ook als handel gezien kan worden. Daarom zien wij graag dat de tekst aangescherpt wordt door het aanbieden voor verwerking waarbij het materiaal rechtstreeks doodgaat als uitzondering te benoemen (vernietiging). In de nota van toelichting worden onder 2.3 al uitzonderingen benoemd, maar het is ons niet duidelijk of aanbieden bij een verwerker hieronder valt.

"2.3 Een handelsverbod op dode Aziatische duizendknopen en dode delen of producten daarvan levert derhalve geen bijdrage aan de doelstelling om het risico op verspreiding van de Aziatische duizendknoop in het milieu te verkleinen. Door in een vrijstelling te bepalen dat dode delen of producten van Aziatische duizendknopen zijn uitgezonderd van het handelsverbod, blijft het mogelijk om de handel voort te zetten in onder meer biomassagewas, tincturen, theeën en capsules, waarbij het risico op verspreiding van reproduceerbare delen niet aanwezig is. Artikel 3.40 van de Wnb biedt de basis voor een vrijstelling bij ministeriële regeling, evenals overigens voor de verlening van ontheffing in individuele gevallen, zodat van geval tot geval kan worden bezien of in de gegeven omstandigheden een aanvullende uitzondering op het handelsverbod verantwoord is."

Reactie 1: Er zijn organisaties in Nederland die expliciet kijken naar de gebruiks- en/of toepassingsmogelijkheden van Aziatische duizendknoop. Indien (delen van) de plant nuttig

toepasbaar zouden zijn, wordt de bestrijding van de plant mogelijk commercieel en technisch aantrekkelijker, waardoor nieuwe ontwikkelingen worden aangejaagd. Het gaat hierbij niet uitsluitend om dode delen van de plant. Door transport van plantresten kort na maai- of rooiactiviteiten zijn deze resten in leven/levensvatbaar. Afvoer van deze resten zou hiermee niet mogelijk zijn, of er dient gewacht te worden totdat deze aantoonbaar dood zijn. Hiermee ontstaat een grijs gebied van controle en toetsing. De strekking van het voorgestelde is duidelijk. Voorgesteld wordt om hier een verdere verfijning en definiëring aan toe te voegen. Andere voorbeelden zijn bio-raffinage van duizendknoop al of niet in combinatie met andere groenresten die vrijkomen bij het groenbeheer, vezels uit groenresten als grondstof voor specifieke producten zoals papier en karton, inrichtingsmaterialen of als toepassing in constructies, energierugwinning en fyto-remediatie (saneren van bodemverontreinigingen m.b.v. planten). Wij willen ervoor pleiten dat deze ontwikkelingen niet worden belemmerd door een handelsverbod, onder voorwaarde dat er geen risico is op verdere verspreiding. Daarom zien wij graag dat de tekst aangepast wordt waardoor een ontheffing voor alle verwerkingsmethoden waarbij het materiaal rechtstreeks doodgaat mogelijk is.

Reactie 2: Naar analogie bij Reuzenberenklauw brengt het vrijstellen van dode plantendelen van het handelsverbod een potentieel risico met zich mee. Hoewel het wettelijk niet is verboden raadt de NVWA het af om gedroogde bloemstengels van reuzenberenklauw zonder een enkel zaadje te verkopen. De reden: een zaadje wordt makkelijk over het hoofd gezien, waardoor er toch kans is op verspreiding naar plekken waar de plant nog niet groeit. Recent onderzoek i.o.v. NVWA heeft aangetoond dat Aziatische duizendknoop vitale zaden kan produceren, iets wat voorheen zelden voorkwam. Ook hier geldt dat bij verhandeling van dode stengels een zaadje gemakkelijk over het hoofd kan worden gezien.

Reactie namens de partners van het Kennisnetwerk Invasieve Exoten:

- Vereniging Stadswerk
- Rijkswaterstaat
- ProRail
- Bureau Stadsnatuur
- Gemeente Renkum
- Gemeente Rotterdam
- Gemeente Amsterdam
- Gemeente 's-Hertogenbosch
- Gemeente Nijmegen
- FLORON
- Stichting Probos
- Christel!
- Wageningen UR